

מונולוג של רחל קרמרמן

שלי לא כליכך אוהב את זה. הוא מס' תייג בעיקר מסיבות מישפחתיות: הוא לא דואג רק לבת שלו — אלא גם לנכדות.
האם אני מרגישה כממשיכת דרכו? של בעלי? אני ממשית-דרך של שנייה הם — אבא שלי ובעלי. בעיקר, אני שמחה על הקטע הזה, שמיעוט (חרות) הפך לרוב.
תמיד, כילדה, חשבתי שאבא שלי וחבריו צורקים. אבל בכליזאת חשבתי: למה רבים לא חושבים כך? זה תמיד העסיק אותי!

לבקש תמיכה כיום? לא! אף-אחד לא מזכיר, אף-אחד.
אמא שלי היא אישיות לפני עצמה. אני גרה באותו הבית עם אחותי (מיקה), הנשואה לזמר יגאל בשן) ועם הורי. איך אפשר? אילו היית מכירה את אמא שלי, היית מבינה שזה אפשרי. זה בכלל לא מפריע. יש ימים שאני ככלל לא רואה את אמא שלי או את אחותי. אנחנו מככרים זה את הפרטיות של זה.
מה הורי אומרים על מועמדותי לרשימה לכנסת? בלשון-המעטה, אבא

המצב הכלכלי בבית התחיל להשתפר אחרי הרבה-הרבה שנים. עוד כס' טורנטית עברתי כדי להרוויח את לחמי בבית-הרושת לטקסטיל, כשלמדתי שנה ראשונה מישפטים. גרתי עם שתי חברות נוספות בחדר, התחלקתי עימן בכל דבר. היו זמנים כשעברתי בשתי מישרות, כדי לממן את לימודי. דווקא הייתי מרוצה.
בתקופה מסויימת זה קרה במפא"י: שהכנים המשיכו בדרכי הוריהם. אני רואה בזה ניצחון של התנועה (חרות), שזה קורה אצלנו כיום.

מה זה "נסיך"? נסיך זה ככלל... זה לא שייך לחיים. זה שייך לאגדות. מי שגולד נסיך, קיבל הכל במתנה... מתי אני משתמשת במונח "נסיך"? בלכסיקון היומיומי שלי? אף פעם: אף פעם אינני משתמשת במילה הזאת! דווקא אדם שגולד ועובר דרך כור-ההיתוך של החיים, מגיעה לו הברכה, הוא בעצם נסיך.
אני יכולה להבין מדוע הרביקו לי את התואר "נסיכה". חושבים שגולדתי במזל קל, והכל בא לי בקליקלות. לא יודעים שאני, כילדה, סבלתי קשה, כי

"אך פעם אינני

מישתמשת במילה נסיכה!"

נסיכה בעל כורחה

"נסיכה", "בת של" — בקטגוריות אלה נוהגים לקטלג את רחל קרמרמן, בתו של השר-לשעבר יעקב מרידור — מהאצולה הוותיקה של חרות, איש שהוכיח עצמו בעסקים ועשה הון. כשמשמשים במונח "נסיך/ה" או "בן/ת של" מתכוונים לבן/ת תפנוקים שנקודת-הזינוק שלהם במידור-החיים היא גבוהה מהמ-מוצע. מדובר על זן מיוחד של ילדים שגודלו משהר ינקותם להיכנס לנעליים של אחד מהוריהם, להיות "יורשים". איש לא שאל אותם במה היו מעוניינים לעסוק כש"יהיו גדולים", איש לא בדק למה הם מוכשרים. הם גודלו להיות כמו אבא/אמא, תוך כדי טיפוסוף תמידי של הרעיון שלעולם לא יהיו נמלים כמותם.
חרף התווית שהדבקה לה, לא ניתן לקטלג את רחל קרמרמן עם אותו זן מיוחד. היא אינה נוהגת בנסות-רוח, אינה מתחבאת מאחורי פקידות/עוזרים/דוברים, אינה מנסה לחפות על שום חרדות ומעצורים, האופייניים כל-יך ל"נסיכים".
מדוע דבק התואר הבלתי-מחמיא הזה, "נסיכה", באשה שנאבקה בקשיים כלכליים וחברתיים כדי להתקדם בחיים, שהתאלמנה, שהפסידה מערכת-בחירות (ב'1984)?
נראה לי שהתשובה נעוצה בדווקא בכור-ההיתוך שהיא עברה. קרמרמן כינתה זאת "כור-ההיתוך של החיים". הרגישות שהיא מקרינה, הקשר המיידל שהיא יוצרת עם הסביבה מגובה-עין, ולא בנימה מתנשאת, פשטות הליכותיה — הם שיוצרים לה דימוי אצילי. קשה לאמר על רחל קרמרמן שהיא יפה, במונח המקובל של המילה, אך ההבעה העצובה שעל פניה, שעה השחור ועיניה השחורות הגדולות יוצרים דמות של אשה אטרקטיבית מאוד. צדק אביה, כשכינה אותה בנעוריה "היווניה".
בתחילת הראיון סיפרה לי בכנות איך התראיינה לפני ארבע שנים, במיסגרת מיוצגת לכנסת. קרמרמן כנה, הבלתי-מנוסה ברזי-התיקשות, לא השתמשה בגימיקים ובניסוחים מהוקצעים. את המאמר הוא ואחרים, שהכתירו אותה בתואר "נסיכה", דאג מישוה להפיץ ערב הבחירות במרכז-חרות — נסיכה נולדה, קרמרמן חוסלה. לכן החליטה להתמודד הפעם — ארבע שנים אחרי-כן — עם הכתר הכפוי, הבלתי-רצוי הזה. היא ביקשה ממני להסיק מסקנות ממה שסיפרה לי ולנהוג בה בזהירות.

תמיד מסתדר לי, נראה טוב בעיני. האם זה מפני שאני אלמנה? לא! המונח "אלמנה" בכלל לא עולה לי במודעות. אנשים לא מבינים איזו הרי-גשה היא לאשה, לא להיות תלויה באף-אחד.

השחור הוא הרגל של שנים. אבא שלי היה מכנה אותי, בתור נערה, "הי" ו"וניה".
מדוע אני עונדת תמיד עדיים בצבע תורכיז? מפני שזה פשוט הולך עם השי-חור.

● "בת של": הרגשתי "חוסר-אונים!"

כיוון שיש לי הורים נהדרים, אני מסתדרת עם זה טוב מאוד. אני גאה בשני הורי.
כשאבא שלי היה שר? כבר כולנו (לרחל אח ואחות) היינו אנשים מעור-צבים.
את התקופה של הפירסומים הפחות-סימפטיים על אבא שלי תקופת "ההמ" צאה" עברתי ביחד איתו. כולנו עמדנו מאחוריו, כל המישפחה, לא, לא נוצר חילוף-תפקידים בין אב לבין בת, מי נשען על מי. הרגשתי אז שאולי יותר טוב לאדם פרטי, העושה דברים, ולא לאדם ציבורי.
עוול? הרגשתי עוול, אבל חלק מזה הבנתי.
האם הרגשתי כעס? עלבון? הרגשתי או כל מה שהוא הרגיש, וזה כלל הכל. בעיקר "חוסר-אונים": אבא שלי מאוד נפגע באותה תקופה.
האם מזכירים לי זאת, כשאני באה

מועמדת רחל קרמרמן השבוע, השחור הוא הרגל של שנים...

● ההחלטה: "לרוץ!"

פני ארבע שנים הפסדתי במי-רוץ. הגבתי אז ברוח ספורטיבית. לא הרגשתי שהיתה כלפי שימחה לאיך, כמו שהיתה כלפי "נסיכות" במיפלות אחרות.
במבט לאחור? אני חושבת שהפ"סרתי אז, מפני שכמוכן נכנסתי מאחור מדי... ובעיקר עלה עניין "הנסיכים". הפיצו אז כתבה שנכתבה עלי, ושי הרגישה את העניין הזה. זה חיסל אותי. לדעתי, מאור שיטרית שעבר כור-היתוך ומגלה תכונות של מנהיגות, הוא נסיך.
לא היה לי ברור שהפעם ארוץ. העני-יין הוא שאצלנו במיפלה — מכנים זאת "תנועה" — תמיד היתה אשה אחת. מבין 28 ח"כים מחרות היתה רק אשה אחת (מרים תעסה-גלור). הסיבה לכך, נראה לי, תלויה בהתייחסות הדרי-מינגטית של חרות לענייני-ביטחון. האם אני רצה על מישבצת של

עם אחותה מיקה, אבא שלי מאוד נפגעו

אנשים לא מפרגנים לכאלה שגודלו כ"יורשים"? אצילי זה היה הפוך! מצד אחד באמת היתה כאן הצלחה של הורי, להנחיל לי את הרצון להמשיך, אך מצד שני הורים, שטעמו את טעם הפולי-טיקה, לא היו מאחלים לעולם לילדיהם לעסוק בכך.
לי? לא היה ברור שאהיה פוליטי-קאית עד גיל מבוגר מאוד. בגיל צעיר הייתי מאוד פעילה, אך בהחלט לא שי-ערתי שאהפוך זאת למרכז חיי.

● בגדים: "אני הולכת רק בשחור!"

אני הולכת רק בשחור. מדוע? אין לי מושג. כשאני בכנר שחור, זה

אבא שלי היה טרוריסט ופושע. בבית-הספר הרביצו לי מכות בגלל זה.
האם הייתי פופולרית בילדותי? בכיתה שלי נחשבתי כמקובלת, אולי. זאת אומרת, מי שהכיר אותי, אולי בעיניו הייתי מקובלת.
מי שלא? תמיד הייתי המיעוט הנרי-די.
מבחינה כלכלית היה קשה: לא תמיד יכולים היו הורי לקנות לי ספרי-לימוד. למדתי להסתדר עם בגד אחר. את הבגד הראשון שלא היה תפור משאריות קיבלתי אולי בגיל 13. כאן ניתן לאמר — פאראפרזה על המישפט של זאב ז'בוטינסקי — "עברי גם בעור" ני בך-שרה" דווקא בתקופה הקשה הזאת למדתי שצריך להילחם.
האם הייתי ילדה יפה רגילה מאוד.